

1 Milyen költségekkel járnak a bírósági eljárások, és általában ki viseli őket?

Az eljárási költségek közé tartoznak különösen a felek és a képviselőik kiadásai, beleértve a bírósági illetékeket, a felek és jogi képviselőik elmaradt jövedelmét, a bizonyítási költségeket, a közjegyzői kiadásokat és a bírósági biztos eljárásának díjait, a hagyatéki eljárásban a végrendeleti végrehajtó díját és kiadásait, a tolmács díját és a képviselői díját, ha a képviselőt ügyvéd látja el.

Az eljárásban részes felek a saját és a képviselőjük oldalán felmerült eljárási költségeket fizetik. A megosztott költségeket a felek az ügyben és az eljárásban való részvételük arányában viselik.

Ha a félnek a képviselőre ügyvédet rendelnek ki, az állam fedezi az ügyvéd kiadásait és a képviselői díját.

A hagyatéki eljárásban a közjegyzői díjakat és kiadásokat az örökös fizeti, feltéve, hogy a hagyaték nem adósságból áll. Több örökös esetén az örökösök a hagyatékból való részesedésük nettó értékének arányában viselik ezeket a költségeket. Egyéb esetekben ezeket a költségeket az állam viseli.

2 Mit jelent pontosan a költségmentesség?

A „költségmentesség” fogalmát a 8/2005. sz. törvénnyel módosított, a rászoruló személyeknek biztosított költségmentességről, valamint az ügyvédekről szóló 586/2003. sz. törvény és a kereskedelmi tevékenységről szóló 455/1991. sz. törvény (a továbbiakban: kereskedelmi törvény) módosításáról szóló 327/2005. sz. törvény határozza meg (a továbbiakban: költségmentességi törvény). A költségmentességi törvény 4. szakaszának a) pontja a következőképpen rendelkezik: „A költségmentesség jogi szolgáltatásoknak az e törvény alapján arra jogosult személyek részére a jogaik gyakorlása érdekében történő nyújtását jelenti, ideértve különösen a jogi tanácsadást, a peren kívüli eljárásban történő segítségnyújtást (ideértve a jogvita rendezésének közvetítés útján történő előmozdítását is), a bírósági beadványok készítését, a képviselőt a bírósági eljárásban és az azzal összefüggő cselekmények elvégzését, valamint a vonatkozó költségek teljes körű vagy részleges megtérítését.”

További információk a [Jogi Segítségnyújtó Központ internetes honlapján](#) található, a szlovák mellett [angol nyelven](#) is.

3 Milyen követelmények vonatkoznak a költségmentesség megadására?

A Jogi Segítségnyújtó Központ előzetes konzultációt is nyújt.

Az előzetes konzultáció lehetőségével bármely természetes személy élhet. Az előzetes konzultáció a következő kérdésekre összpontosít:

annak elmagyarázása, hogy milyen feltételekkel vehető igénybe költségmentesség;

alapvető jogi tanácsadás;

annak elmagyarázása, hogy egy konkrét ügyben milyen kockázatokkal jár egy határidő elmulasztása;

segítségnyújtás a költségmentességi kérelem kitöltéséhez.

Az előzetes konzultáció egyetlen ügyben, egy alkalommal, legfeljebb egy óra időtartamban vehető igénybe. A költségmentességi törvény az egyszeri előzetes konzultáció díját 4,50 euróban határozza meg.

A költségmentességi törvényben meghatározott feltételek szerint belföldi jogvitában bármely természetes személynek engedélyezhető költségmentesség, míg határokon átnyúló jogvitában csak a valamely tagállamban (Dánia kivételével az összes uniós tagállamot ideértve) lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező természetes személy részesülhet költségmentességben.

A „jogosult személy” olyan természetes személy, akinek a Jogi Segítségnyújtó Központ jogerős határozatban engedélyezte a költségmentességet, miután e személy igazolta, hogy megfelel a költségmentességi törvény 6. szakaszában előírt feltételeknek.

A „külföldi jogosult személy” olyan természetes személy, aki teljesíti a költségmentességi törvényben előírt, a határokon átnyúló jogvitában biztosított költségmentességre vonatkozó jogosultsági feltételeket, és akinek a jogosultságát a Jogi Segítségnyújtó Központ jogerős határozatában megállapította.

A „belföldi jogosult személy” olyan természetes személy, akinek az állandó lakóhelye vagy az ideiglenes tartózkodási helye Szlovákiában található, és aki egy olyan másik tagállamban kíván költségmentességet igénybe venni, amelynek az illetékes bírósága eljár a határokon átnyúló jogvitában.

A természetes személyek az alábbi három feltétel együttes teljesülése esetén jogosultak költségmentességre (ezeket a feltételeket a belföldi jogvitában részt vevő természetes személyeknek kell teljesíteniük, a személyes fizetéseképtelenségi eljárás kivételével):

a) a természetes személy nehéz anyagi helyzetben van: részesül a rászorultakat megillető járadékban és az ahhoz társuló ellátásokban, jövedelme nem éri el a létminimum 1,4-szeresét (illetve a törvényben meghatározott feltételekkel a kérelmező önrésze mellett engedélyezett költségmentesség esetében a létminimum 1,6-szeresét), és saját erőből nem képes a jogi szolgáltatások igénybevételére (a jövedelem mértékét igazoló dokumentumok nem lehetnek három hónapnál régebbiek);

b) a jogvita nem nyilvánvalóan alaptalan;

c) a jogvitában vitatott érték meghaladja a vonatkozó jogszabályban előírt minimálbért (ez a feltétel nem alkalmazandó azokban a jogvitákban, amelyekben a vitatott érték nem határozható meg, például ha kiskorúakkal szembeni szülői jogokról és kötelezettségekről kell dönten).

4 Minden típusú eljárásra vonatkozik a költségmentesség?

A költségmentességi törvény alapján költségmentesség a polgári, a munkajogi és a családjogi ügyekben, különös jogszabályi rendelkezések szerint az adósságelengedési eljárásban, a közigazgatási bíróság előtti eljárásban, valamint ilyen ügyekben a Szlovák Köztársaság alkotmánybírósága előtti eljárásban engedélyezhető (belföldi jogviták).

A határokon átnyúló jogvitákban költségmentesség a költségmentességi törvény alapján a polgári, a családjogi, a kereskedelmi jogi és a menedékjogi ügyekben, a közigazgatási kiutasítási eljárásban, a harmadik országbeli állampolgár őrizetével kapcsolatos eljárásban, a kérelmező őrizetével kapcsolatos eljárásban, a menekültkénti elismeréssel kapcsolatos eljárásban, valamint ilyen ügyekben a közigazgatási bíróság, illetve a Szlovák Köztársaság alkotmánybírósága előtti eljárásban engedélyezhető, továbbá annak a személynek, akinek a vonatkozásában egy munkajogi rendelkezés érvényességét külön jogszabály alapján szükséghelyzeti intézkedés iránti kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárásban felfüggesztették.

A Jogi Segítségnyújtó Központ büntetőjogi kérdésekkel nem foglalkozik.

5 Szükség esetén igénybe vehető különleges eljárás?

Igen, ha fennáll a veszélye annak, hogy a kérelmező elmulaszt valamely határidőt, a kérelme benyújtásával egyidejűleg a Jogi Segítségnyújtó Központhoz ideiglenes költségmentesség iránti kérelmet terjeszthet elő. Ehhez a kérelmezőnek igazolnia kell a konkrét határidő elmulasztásából fakadó veszélyt. A Jogi

Segítségnyújtó Központ haladéktalanul dönt az ideiglenes költségmentesség engedélyezéséről, majd ezt követően határozza meg a költségmentességre való jogosultság megállapításáról.

6 Hol szerezhetem be a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványát?

A kérelem formanyomtatványa elérhető [a Jogi Segítségnyújtó Központ internetes honlapján](#), valamint hivatalaiban.

7 Mely dokumentumokat kell benyújtani a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványával együtt?

Olyan dokumentumokat kell csatolni, amelyek alátámasztják a kérelem benyújtására szolgáló formanyomtatványon megadott adatokat, valamint amelyek igazolják a kérelmező rászorultságát (a rászorultságot igazoló dokumentumok három hónapnál nem lehetnek régebbiek).

8 Hová kell benyújtanom a költségmentesség iránti kérelmemet?

A Jogi Segítségnyújtó Központnak a kérelmező állandó lakóhelyéhez, illetve ideiglenes vagy szokásos tartózkodási helyéhez legközelebb eső irodájában. További információk [a Jogi Segítségnyújtó Központ internetes honlapján](#) találhatók.

9 Hogyan tudhatom meg, hogy jogosult vagyok-e költségmentességre?

A Jogi Segítségnyújtó Központ a kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül határoz arról, hogy engedélyezi-e a költségmentességet (a határidő a külföldi elemet tartalmazó kérelmek esetében 60 nap). A Jogi Segítségnyújtó Központ a határozatot ajánlott levélben küldi el, amelyet a címzett saját kezébe kell kézbesíteni, vagy pedig elektronikusan, hitelesített elektronikus aláírással ellátva, a kérelmező aktivált e-mail-címére.

10 Mit kell tennem, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A Jogi Segítségnyújtó Központ felhívására a kérelmezőnek – a költségmentességet engedélyező jogerős határozat meghozatalától számított három hónapon belül – közvetlenül a központtal vagy a kirendelt ügyvéddel szerződést kell kötnie a jogi segítségnyújtásról, és meghatalmazást kell adnia a központnak vagy a kirendelt ügyvédnek a költségmentesség engedélyezésével összefüggő cselekmények elvégzésére.

11 Ki választja meg az ügyvédemet, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A költségmentességet engedélyező határozatban a Jogi Segítségnyújtó Központ kirendel egy ügyvédet, közvetítőt vagy a Központ egy jogi tanácsadóját a jogosult személy bíróság előtti, illetve közvetítői eljárásban való képviselésére, valamint szükség szerint az érdekei védelmére.

12 Az eljárás minden költségére kiterjed a költségmentesség?

A Jogi Segítségnyújtó Központ határozata a költségmentességet vagy teljeskörűen engedélyezi, vagy a jogi költségek viselése tekintetében a kérelmező 20%-os önrésze mellett engedélyezi, vagy megtagadja.

13 Ki viseli az egyéb költségeket, ha csak korlátozott mértékű költségmentességre vagyok jogosult?

Tárgytalan.

14 A fellebbezésekre is kiterjed a költségmentesség?

Igen, költségmentességet a rendes fellebbezési eljárásban, a rendkívüli jogorvoslati eljárásban és a végrehajtási eljárásban is engedélyeznek.

15 Megvonható-e a költségmentesség az eljárás befejezése előtt (vagy visszavonható-e akár az eljárás lezárása után)?

Igen, a költségmentesség az eljárás lezárása előtt visszavonható. A költségmentességi törvény 14. szakasza szabályozza azokat a körülményeket, amelyek esetén a költségmentesség visszavonható.

A Jogi Segítségnyújtó Központ az alábbi körülmények között a költségmentesség visszavonása mellett dönthet:

ha a jogosult személy nem működik együtt az elvártak szerint a központtal vagy a kirendelt ügyvéddel,

ha a költségmentesség biztosítása során a jogosult személy jövedelmében és anyagi helyzetében olyan változás következik be, hogy többé nem felel meg a költségmentességre való jogosultság 6. szakasz (1) bekezdésének a) pontjában előírt feltételének,

ha a jogosult személy elmulasztja megkötni a szerződést a kirendelt ügyvéddel, vagy a költségmentességet engedélyező határozat kibocsátásától számított három hónapon belül nem ad meghatalmazást a központnak vagy a kirendelt ügyvédnek,

ha kiderül, hogy a kérelmezőnek a költségmentességet valótlan vagy pontatlan adatok alapján engedélyezték,

vagy ha a jogosult személy nem tesz eleget a 13. szakasz (3) bekezdésében hivatkozott felhívásnak (azaz a központ arra vonatkozó felhívásának, hogy a jogosult személy nyolc napon belül terjessze elő az annak igazolására szolgáló bizonyítékokat, hogy továbbra is jogosult a költségmentességre).

16 Megtámadhatom-e a költségmentesség elutasítását?

Ha az eljárást a közigazgatási eljárásról szóló törvény szerint megszüntették (például a kért dokumentumok benyújtásának elmulasztása miatt), a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül lehetőség van közigazgatási eljárás keretében fellebbezésre.

Ha az eljárás lefolytatását – pontosabban a költségmentesség iránti kérelem elfogadását – a 327/2005. sz. módosított törvény alapján megtagadták (például mert a jogvita nyilvánvalóan alaptalan, vagy mert a kérelmező nem teljesíti a jövedelemkritériumot), a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül lehetőség van közigazgatási bíróság előtt közigazgatási jogi kereset útján fellebbezni.

A költségmentességet megtagadó határozatnak tartalmaznia kell a külön jogszabályban (a közigazgatási eljárásról szóló 71/1967. sz. módosított törvényben) előírt elemeket, valamint tájékoztatnia kell a kérelmezőt arról, hogy amennyiben változás következik be a jövedelmében vagy az anyagi helyzetében, azonos ügyben legkorábban a határozat kibocsátásától számított hat hónap elteltével nyújthat be újra kérelmet.

17 Felfüggeszti-e a költségmentesség iránti kérelem az elévülési időt?

A költségmentesség kérelmezése főszabály szerint nem függeszti fel az elévülési időt. Az egyedüli kivétel a közigazgatási bíróság előtti keresetindítás határideje. Ha a keresetindítás előtt a kérelmező különös jogszabály alapján ügyvéd kirendelését kéri a Jogi Segítségnyújtó Központtól, a közigazgatási bíróság előtti keresetindítás határideje a kérelem benyújtásától a kérelemmel kapcsolatos jogerős határozat kibocsátásáig nyugszik.

Ha fennáll a határidő elmulasztásának veszélye, és a kérelmet nem nyilvánvalóan idő szűkében (a határidő napján) nyújtották be, a Jogi Segítségnyújtó Központ a költségmentességre való jogosultságot meghatározott eljárási cselekmény (például keresetindítás, meghallgatáson való részvétel stb.)

tekintetében még a költségmentesség iránti kérelem elbírálása előtt ideiglenesen megállapíthatja; erre a különböző eljárási cselekmények esetében többször is sor kerülhet, ha pontosan azonosíthatók az elévülési idő miatt ellehetetlenülő eljárások és jogok, és a kérelemmel együtt benyújtott vagy abban megjelölt dokumentumok és bizonyítékok lehetővé teszik az érintett eljárási cselekmény elvégzését.

A törvény szerint a Központnak lehetősége van arra is, hogy az eljárás költségét utólag állapítsa meg a külön jogszabályban előírt összegben, ha a költségmentességre való jogosultság feltételeinek vizsgálata során azt állapítja meg, hogy a kérelmező nem teljesíti ezeket a feltételeket.

Utolsó frissítés: 21/03/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.